

DonationsBok
För
Kongl. Wettensk. Academiens
i Stockholm
NaturalCabinet

Innehållande
Kort Berättelse om Cabinettets Uppkomst och Tillväxt
Gifvarnes namn och Gåfvor till Cabinettet i Chronolo-
gisk ordning med ... till Catalog...
då det gifne är mera än att det ... kan uppräknas

(af Conrad Quensel 1800)

Stockholm År 1800   Quensel

Utkast
till
Natural-Cabinettets
Historia.

Kongl. WettenskapsAcademien, som igenom den vidsträckta nytta Hon tillskyndat det Allmänna, hedrat icke mindre Sine Stiftare än Sig sjelf, räknar Sin ålder ifrån 1739, då Herrar von Höpken, Linaeus, Ahlström, Bjelcke och Triewald kommo öfverens att igenom sin förening till ett sällskap, grundlägga en inrättning, hvars berömvärda ändamål, altsedan bibehållit den vid Sitt snart förvärfade anseende och under en beständigt tillväxande förtjenst åt den samme förskaffat Allmänhetens fortfarande högacktning. ~

Herr Linnaei deltagande i detta Samhälle såsom blott Ledamot hade en-

ensamt kunnat gifva åt Svenska Naturhistorien det gladaste hopp för sin framtid. Hon kunde göra sig alldeles säker, att det fält för nyttige upptäckter, hvilket Hon öppet erbjuder åt forskaren, icke skulle med liknöjdhet öfverfaras, ejeller utan framgång granskas. ~ Men då ett gynnande öde genom lottning tilldelades Herr Linnaeus första Presidentsvärdigheten inom det nyss danade lärda Samhället, så syntes Naturhistorien med ännu större skäl kunna igenfinna i uttydningen af denna händelse, försäkningar om förestående lyckliga tider, och att Hon då verckeligen gå dessa tillmöte med ett icke felslagit hopp; derom vittnar Lineiska tidehvarfvets historia: och huru mycken förtjenst af dessa tiders beredande tillfaller Kgl Wettensk. Academien, hoppas jag skall utan svårighet af det som snart skall anföras, bevisligen blifva upplyst. Men kan hända äro vi först ett ögonblicks uppmärksamhet skyldige åt det ekonomiska tillstånd hvaruti Akademien vid sin början sig befunnit; en sådan hastig öfversigt skall förklara och om det fordrades ursägta Kgl Academiens förhållande i anseende till Cabinettet, för den tiden.

Med Kongl Academiens knappa tillgångar

vid stiftelsens början var det för Henne ej möjligt, att gifva åt den i Sverige liksom nyfödda Naturhistorien allt det stöd och den hastiga tillväxt, som Hon af K. Academiens föresats utan tvifvel kunnat vänta. Ingen Wettenskap eller Konst ägde af K. Acad:n någon billig fordran på kostsamma företag till dess upphjelpande, så länge hvarje Academiens Ledamot, nödsakades att med tillskott af egna medel bidraga till de kostnader, som med utgifvandet af de första Fjerdedels års Handlingarne voro oskiljacktigt förenade. Detta behof och de nämde tillgångar, medgofvo visserligen icke möjligheten af något öfverskott till förmon för Naturhistorien. Men K: Acad:n forsummade icke de utvägar, som då till Wettenskapens fördel voro möjliga: Hon skyndade att med Sig förena Herrar Celsius, deGeer och Cronstedt. Men om hon ibland Sine dåvarande Ledamöter saknade ett stort antal af Naturkunnige; så var det utan tvifvel mindre Academiens fel, än tidehvafvets, som hittills altförsparsamt alstrat sådane Män och som syntes hafva förbehållit deras danande, endast åt Sin store von Linné.

Det dröjde likväl icke länge förr än Allmänhetens rättvisa bifall öfver Wettenskaps Academiens inrättning förklarade sig tydeligen, genom

genom bevis, lika oumbärligen nödvändiga för Academiens framtida bestånd, som säkert öfvertygande om de hedrande tanckesätt som hystes öfver K. Academiens nyttige ändamål. Man liksom täflade att genom ansenliga penningesummors förärande, sätta Academien i stånd att utvidga Kretsen inom hvilken fruckten af Hennes nyttiga verckningar borde synas. Kgl Academien var icke villrådig i valet att använda dessa medel, utan sträckte sin omtanke till hvarje nyttigt företag, som låg inom Dess circkel och uppmuntrade de redan gorda, eller framkallade nya, med Sitt gällande bifall, med ansenliga belöningar eeller med kraftige och uppmuntrande understöd. Det var vid sådane tillfällen som Naturhistorien aldrig såg sig förgäten, och i uppreandet af någre exempel häruppå, hoppas jag kunna gifva säkra bevis på Kgl Academiens alltid visade nit för denna Wettenskapens uppkomst. Men om det skulle förebrås mig, att genom denna afvikelse ifrån ämnet, hafva felat; så torde till min ursäkt det kan hända vara nog att hafva påmint, att NaturalSamlingarnes ursprung och jämna tillväxt, utan tvifel till en god del kunna härledas ifrån denna Källa.

Herr Kalm, sedemera Professor i Åbo var

Förmodligen ibland de förste som för Naturhistorien skull fick begagna sig af Academiens upmuntrande understöd. Han återkom ifrån sine resor isynnerhet i America; år 1752.(1.)

En viss Doctor Hesselius, som dog 1752, efterlämnade en liten mineralsamling, hvilken K. Acad:n inlöste (2.)

År 1756 hemkom D:r Rolander, som någon tid uppehållit sig i S. America och Surinam hvarifrån han hemfördt sällsynte Naturalier och rönte derföre talande prof på Academiens ynnest.(3.) Åtskillige af de Insecter som han samlat förvaras ännu i K.Acad:ns Samling.

Handlanden i Götheborg Hr Bagges tillbud, att få med dess till Spitsbergen afgående Fartyg, afsände en Naturalsammlare, emottog K. Acad:n med tacksamhet och affärdade på Hr Linnaei förord år 1758 Hr Roland Martin, som året därpå i samma afsigt gorde en resa till Norrge.(4.)

Kgl Academiens började Naturalsamling förökades genom Hr Actuarien Tuvéns möda, med Örter 1758 och med Insecter 1764, hvilket af K. Acad:n rikeligen betaltes.(5.)

.....
(1.) Kalms resa kostade K: Acad:n 4000 plåtar. (2.) Hesseli Mineralier inlöstes för vid pass 50 plåtar – (3) Omkostnadssumman finnes ej bestämt uptagen i Protocollerne – (4) R. Martin fick vid afresan till Spitsbergen 100 plåtar och vid återkomsten, derför att han slitit ondt m.m. en lika summa samt sidermum i flera år (vid pass 5 år) 50 plåtar årligen. – (5) For 600 spec: upklustrade svenska örter, betalte Kgl Acad:n pappret oberäknat 60 plåtar – for 2:n lådor innehållande namngifne Insecter 50 plåtar – Sedesmera fick han till sin död 1767 årl 50 plåtar. ~

Ibland böcker som för Nat.historien skull inköptes, förtjenar utan tvifvel Buffons Hist.Nat. i 4:to med svarta figurer, att nämna framför andra; detta dyrbara verck inlöstes år 1758 (1.)

Till anställande af försök med Tourmaliner el. så kallade Askeblåsare lät K. Acad:n ifrån Holland införskrifva och betala 5 stycken sådane Stenar(2)

År 1775 vistades Hrr Thunberg och Rothman för Naturhistorien skull försedde med K. Academiens uppmuntran och bistånd, den förstnämde på Goda Hopps Udden och den sednare uti Tunis.(3)

Den Minnespenning som K. Acad:n låtit prägla öfver afledne BergsRådet Psilanderhjelm, hvars dyrbara Mineralsamling 1761 genom gåfva tillföll Kgl Acad:n vittnar icke mindre om Acad:ns tacksamhet och nit för Naturhistorien, än sjelfva gåfvan bevisar Gifvarens öfvertygelse om Kgl Academiens alfvar att uppodla Naturhistorien. (4)

Då Med: Candid: Hr Lundmarck år 1780, önskade att få göra en resa till Lappmarken för att samla Naturalier, så lämnade honom K. Acad:n dertill ett kraftigt understöd. (5)

.....
(1) Priset är ej utsatt. – (2) Tourmal: kostade tillsamman 105 Holl. Gyllen el 840Dr Kpr el 46Rsd 32ß – (3) Rothmans resa i Africa kostade K. Acad:n 1000Rsd och dessutom skaffade Acad:n honom af Stats Contoiret 200 Ducater. Om Hr Thunberg hade reseunderstöd af Acad:n finnes ej nämt i Protocol. – (4) Kostnaden af Jettoran[=jetong=medalj?] är ej upptagen – (5) D:r Lundmarck fick 100Rsd till sin Lappska resa.

Vid hemkomsten ifrån sin sednare resa till Africa år 1781 (den förra som äfven sträckte sig till Söderhafvet, slutade år 1776) beviljade K. Acad:n Dr And. Sparrman att köpa de Naturalier han hemfört och meddelade dessutom årligen nya bevis på Sin ynnest för dess använde möda och flit i Nat:hist:n (1)

Samma år eller 1781 antog K. Acad:n tillbudet att med afdrag af 12 for hundra ifrån inköps priserne inlösa då varande Secreter. i K. Patriot. Sällskapet Hr Ad. Modéers kostbara Boksamling i Naturhistor: Tillika samtyckte K. Acad:n att påkosta att Spirit: Vini samt Glaskärilen till den samling af Maskkräk som Hr Modéer sedermera skänckt K. Acad:n (2).

Hr. Thorb. Bergmans stora förtjenster, hade redan länge på sig fästadt K. Academiens uppmärksamhet, så väl genom nya Rön i A:emien hvarmed Han riktade Acad:ns Handlingar, som igenom ett belönt Svar på en Prisfråga i Insectsläran, hvarföre ock K. Acad:n enhälligt beslöt år 1777 att genom en årlig tillökning i Hans inkomster, förekomma en tillämnad flyttning ifrån Upsala till Universitetet i Berlin. (3)

.....
(1) Den till Samlingarnes inköp år 1781 beviljade Summan är obekant; men år 1784 betaltes såsom årsättning for frackt m.m. 55Rsd[riksdaler] 26ß[skilling] 8rst[runstycken]. Ifrån och med 1777 efter återkomsten från resan kring jorden till o. m. 1780 ärhöll Hr. Sparrm: årligen 133Rsd 16ß – Denna Summa som kallas Stipendium utbetalas efter beviljad prolongation ännu 2 år el till o.m. 1782. Såsom förskott till Journalen el Resebeskrifningens tryckn meddelades 150 Rsd. Sedemera ifrån 1782 tills nu årligen 100 Rsd – m.m. (2) Bökerne kostade 180 Rsd; men hvad till Spir. V. och Glas åtgådt namnes icke. (3) Svaret för hvilcket priset ärhölls af K. Wet. Acad:n angick löfmaskars och Sädesmaskars bortdrifvande. Af Sahlgrenska medlen fick han årl 150 Rsd.

Hr A.J.Retzius, Profess i Lund, har af Kgl. Academ:n njutit ett långvarigt understöd för det Han kunnat bidra till Naturhistoriens framsteg vid Carolinska Acad:n (1)

Hr Ad. Afzelius, för det närvarande Botan Demonstrator i Upsala, har under sina utrikes resor och fleråriga vistande på Sierra Leona i Africa, fådt föga sig af Kgl. Acad:ns frikostighet, för att uppmuntra forskningar, ledande till Naturens kännedom. (2)

Cabinettets årliga underhåll, som icke utan kostnad låtit sig göra, har K. Acad:n för lång tid tillbaka bifallit; men år 1799 dertill anslagit en insårlig Summa(3)

År 1799 fick Med D:r Joh. Er. Collnér ett uppmuntrande prof på K. Acad:ns välbehag öfver de af honom ifrån Java och OstInd. Hemförde och gifne Samlingar (4). Och samma år beslöt K: Acad:n att genom belöningar uppmuntra 2:ne i Lappmarcken boende Präster, Hrr Grape i Enontekis och Kohlström i Muonioniska, till Naturaliers samlande och nedsändande ifrån sine hemorter (5).

Af de anförde exemplen, utgörande endast de hufvudsakligaste och i Protocollerne upptagne utgifter för NaturalCabinettets behof, synes tydeligen att K. Academ:n,

.....
(1.) Ifrån år 17 har Han årl Uppburit 75Rsd B:co

(2)

(3) Cabinettets underhåll för år 1784 uppgifves till 86Rsd – Sedemera år 1799 ansloges dertill 25Rsd årl – år 1800 kostade det genom en allmän förändring påfyllning af sprit m.m. vid pass 100Rsd –

Intendentens lön bestämdes till 80Rsd årl dock med hopp om tillökning.

– (4) Collnér fick 30 Rsd (5) Pastor Grape får årligen ifrån och med 1799 räknat, 60 Rsd B:co och Comminister Kohlström ifrån samma tid så länge K. Acad:n för godt finner 30 Rsd samma mynt.

haft all möjelig kostnad ospard till Naturhistoriens upphjelpande. Och då Academiens upplyste Stiftare, utkastade planen för sin inrättning och ustakade gränssorne för Sin verckningskrets; så fanns visserligen ting, som bortskymde Naturhistoriens värde. Kan hända var detta ljus, som omgaf Wettenskapen, tändt endast af Linnés anda, hvilken tillhopa med mindre upplyste Män, förmodeligen skulle ändå hafva förskaffat åt Sin Wettenskap, den upphögde plats Hon förtjenar. Men i detta Sällskap förenade man sig lätt om värdet och nyttan af Naturhistorien och det blef då ingalunda svårt att blifva ense om medlen att befordra Dess snabbare framsteg. Utan tvifvel var det med mycket skäl, som man ansåg inrättandet af ett Cabinet såsom sakraste utvägen till ändamålets vinnande. Allmänheten som icke utan uppmarcksamhet sedt K. Acad:ns bidragande till Naturhistoriens uppkomst, visade alltid en utmärckt beredvillighet att så väl med Rön och Afhandlingar i hithörande ämnen rikta Acad:ns Handlingar, som med gifne skäncker bidraga till Cabinettets tillväxt. Af de rådfrågade Protocollerne synes ock vercket att K. Acad:n tidigare påtänckt Samlingar af Naturalier än af Böcker, ty då Acad:n, som hade Sin första Sammankomst d. 2dra

Juni år 1739, uti det så kallade Auditorium Illustre på Riddarhuset, redan i påföljande Augusti månad hade anordnat ett i Sessionsrummet inflyttadt Skåp till Naturaliers förvarande; så tyckas Acad:ns då varande Ledamöter genast hafva komit öfverens om Naturalsamlingars nödvändighet. Hr Ahlström var den förste, som vid sammankomsten d. 18 Aug: nämnde år, genom upvisandet och öfverlämnandet af en sällsynt Swampart, gorde en slags början till Naturalcabinettet. Denna swamp var tagen emellan garneringen och utsidan af ett Skepp och kallades af dåvarande Presidenten Hr Linnaeus: *Clavaria ramosissima Cornu Copiae* referens. Och förr än detta året hunnit slutas, hade Herrar v: Höpken, Triewald och Bjelcke, med hvar sine gåfvor, gordt en liten tillväxt för denna nyskapade naturalsamling.

Ehuru de steg, med hvilka Samlingarne närmade sig till något anseende voro långsamme och stundom omärckelige, hvilket till äfventyrs endast och allenast bör tillskrifvas Wettenskapens dåvarande ringa odling; så tillkom likväl åtskilligt årligen af nästan alla Naturens Riken. Det saknas väl på en tid af 6 år, räknade ifrån och med 1742, all upplysning om Acad:n och dess samlingars Öden. Men för år 1748 igenfinnas tydeliga bevis att Cabinettet

_om Samlingarne ännu förtjena detta namn _ af flera händer vunnit anseende tillökningar. Isynnerhet torde förtjena att för denna tid nämna det Malmcabinet som framledne Presidenten i ~~Bergs Collegium~~ Hr Baron Löwen samlat och som år 1748 tillföll Kgl. Academ: likväl utan förteckning deröfver, hvilken Hrr Tilas och Blixenstjerna åtog sig att vid iordningställandet upprätta. Stensamlingen vann år 1751 genom Exell:n Bar: v. Höpkens gåfva, en betydande tillökning då Öfversten Bar: v. Höpkens Mineralier dermed förenades och anmodades Hrr Scheffer och Lejel att deröfver författa förteckning. Vid denna tid utmärcka Sig framför andre Gifvare, Herrar Klinckowström och Lagerström hvilka riktade Samlingen med rara Naturalster merendels ifrån aflägsne luftstrek.

Redan år 1757 voro samlingarne så vida för sig komne, att Academien ansåg nödigt att åt någon dertill utsedd skickelig person, uppdraga vården öfver dem och var det en Magist: Tidstroem, som efter Kgl. Acad:ns förordnande skulle, som det hetter, inregistrera och ansa dem.

Hittills hade förmodeligen K. Acad:n icke fådt anledning att fägnas Sig öfver en gåfva, som i värde kunde jämföras med den som BergsRådet Psil-

[marginalanteckning:]

1756 skänkte Comm R. Lagerström utom flera Chinesiske Böcker och ritningar på: fiskar, foglar Insecter etc Klädedrägter [...] äfven 30 st. i Spr. Vini förwarade Chines. fiskar, samt några Insecter och kräk. [...] Mal. 23 och 1756. D:o model till en Chines. Sal. [...] Grubb

Psilanderhjelm år 1761 behagade förära. Det var hela Hans MineralCabinet, som då ansågs att vara det rikaste och största i Sverige hvilket genom Hans ädelmod tillföll K. Acad:n såsom Dess egendom och blef af Hr Adlerheim uti dertill inrättade Skåp och lådor i ordning upplagd. Minnet af K. Academiens billiga tacksamhet förvaras ännu uti den Jetton, som Acad:n öfver Honom låtit präglä med påskrift:

År 1761 hade K. Acad:n en okänd Gifvare att tacka för en temmeligen rik svensk Insectsamling i ordning uppställd i ett vackert skåp; och 2:ne år derefter lämnade Biskop Fries i Norrge ett hedrande vedermäle af sin acktning för Stockholms Wettenskaps Academie, åt hvilken Han skänckte en icke obetydelig Samling af sällsynte torckade fiskar, sjökräk m.m.

Om år 1769 i anseende till flyttningen ifrån Riddarhuset till det så kallade Gref Pehrs Hus vid Norrbro, för K. Acad:n Sjelf var mindre behageligt; så var det för Naturalsamlingarne visserligen icke mindre vådeligit; ochså torde det vara förlåteligit om man förmodar att åtskilligt af det gifna, som nu i Cabinettet saknas vid denna och följande flyttningar förkommit. (1.)

.....
(1.) Inom ett år neml 1778 hade Acad:n sine Sammankomster först i Gref Pehr Hus, sedan hos Meyer vid Roda Bodarna; derefter i Rossanderska huset vid Myntet och sist i le Feburiska huset som K. Acad:n då Köpte for 2500 Rdr.

Som ett bevis på lärdomstillståndet i Sverige for de icke långeliga förflutne åren, 1752 kan det i förbigående här förtjena att anmärcka, att Consistor. i [??] inlämnat till Kgl. Acad:n såsom ett Rön, berättelse om en 10 år flicka, hvilken efter deras säkra öfvertygelse var besatt af sjelfva Djevulen och af honom förd genom luften.

(1.) År 1763 samlades Acad:n i Gamla Banquen hvarest 3 rum vist for dess räkn anslagne.

K. Akademien emottog år 1770 af Studeranden Nordwall ifrån Westerbotten en Samling af väl stoppade Foglar. Att Kgl Acad:n denna tid äfven hos långt aflägsse Lärde var känd och ägde anseende bevisa äfven Deras gåfvor till Cabinettet, ibland hvilka den af Duc de Rochefoucault och af Hr Laxman förtjena isynnerhet att nämnas, den förres bestående af Fossilier Snäckor m.m. ifrån Frankrike och den sednare af Mineral från Ryssl.

Af det redan anförde synes lätteligen att Mineralcabinettet utgorde den rikaste delen af K. Academiens Samlingar i Nat.historien; hvarföre ock K. Acad:n redan år 1774 uppdrog åt Bergsrådet Joh: v. Engström att bringa dessa slags samlingar, som då i Observatorii byggnaden förvarades, i behörig ordning. Och som vägen till Observatorium ansågs alt för mycket öka Bergsrådets möda vid samlingens granskande, så biföll K. Acad:n hans begäran att få stensaml:n flyttad till Kgl. Myntet hvarest Hr. Bergsrådet då bodde. Efter 1778, fortsattes ännu denna uppläggning och granskning af Mineralierna, hvilka enligt Cronstedts Systeme till det mästa i samma ordning ännu finnas bibehållne.

Om de öfrige delar af Naturhistorien, i afseende på förärade Samlingar hittils syntes vanlottade så skedde på de följande åren deras tillväxt så mycket hastigare. Det var afledne Hofmarskalcken Baron

Charles de Géers Enkefru född Ribbing förbehållit att genom öfverlämnandet af alla Hr Hofmarskalckens gorde Samlingar i Zoologien – (Dess mineralsamlingar finnes ännu på Löfstad) – år 1778 lägga en icke obetydelig grundhval till Kgl Acad:ns Djursamlingar. Denna dyrbara gåfva innefattade många och sällsynte Naturalster: neml Amphibier Ormar och Fiskar i Spirit. Vini förvarade samt Utlandske och Svenske Insecter i 2:ne stora och präktiga Skåp och änteligen en hop Snäckor samt några artige saker ifrån andre Verldsdelar. Dr. Rolander hade isynnerhet samlat i Södra America de saker som i denna samling derifrån funnos förvarade. Dessa Samlingar vunno sedemera ansenliga tillökningar; först år 1781 genom Hr Directeur Luther, som skänckte ett Cederskåp fullsatt med präktiga fjärilar och sedan genom Bibliothecar. i London Hr. Dryanders sällsynta frikostighet, som år 1785 förärade alla sin afledne Morbroder Doctor L. Montins i Halmstad Naturalier, bestående utom 2:ne Skåp för vid pass 4500 Örter, af Snäckor, Coraller och någre Djurs huvudskålar.

Af Hans Exell: Hr Gref Bjelcke öfverlämnades till Kgl. Acad:n år 1783 en artig Samling ifrån Norra America, af Vapen, Klädedrägter m.m. samlade och hemförde af Öfverhofbred. Doctr Wrangel dåvarande Kyrckoherde i Salberga. Hr Arfvidsson och isynnerhet Herr

Sparrman, hafva framför andre ansenligen ökat denna Samling af curiosa, med skäncker hämtade ifrån China, Polynesien, Africa m.m.

År 1785 behagade samma Hans Excellence Gr. Bjelcke öka MineralCabinettet med 150 st. mäst Svenske förut felande Stuffer och året derpå ytterligare öfverlämna en af Hr Fahlberg på St. Barthelemy gorde Naturalsamling.

Som ett bevis på sin vördsamma arkänsla för den af Kgl Acad:n honom meddelade resekostnaden, lämnade D:r Lundmarck år 1785 vid pass 30 st. stoppade Foglar och en Örtsamling ifrån Lappmarcken.

Flera år efter hvarandra utmärcka sig hädanefter genom tillökningar för Cabinettet. År 1787 gaf Secret. Hr Ad. Modéer sin sällsynte och rike Samling af Inelfsmaskar och år 1788 den af Djur- och Sten-växter.

Men förmodeligen är ingen Skänck mera berättigad att göra epok i Cabinettets historia, än den öfvermåttan dyrbara och hedrande gåfva hvarmed Presidenten och Comenceuren Herr Gust v: Carlson år 1788 ihogkommit K. Acad:n. Genom testamentarisk författning af d. 18 Febr. s.å. öfverlämnar och förärar Herr Presidenten till Kgl Wettensk. Acad:n, hela Sin Fogelsamling, innehållande då vid pass 400 slag inom lådor och glas, jämte alt det hvarmed Saml:n under Hans lifstid kunde ökas. Då får Acad:n efter

Hr Presidentens död häraf kommer i besittning, hvilcket man icke annat kan än med säkerhet hoppas; så kan K. Acad:n sägas äga kanske den största Fogelsam i Europa eller åtminstone en ibland dem.

För de i sednare åren tillkomne Samlingarna förtjena isynnerhet med rättvis fordran af K. Academiens tacksamhet, följande Herrar att nämnas:

Af Hans Kgl Höghet Hertig Carl emottog Akademien år 1790 flera Häften af squeletterade Örter samt Gauhess och Mert [..?] målningar och anteckningar öfver en så kallad Hermaphrodit och år 1794 en dyrbar samling af Örter, Djur och Snäckor m.m. som Hr A. Fr. Hornstedt samlat och hemfört ifrån Indien och gifvit till Konungens Bibliothek, hvarifrån Hans Kgl Höghet, såsom dåvarande Regent, nådigst låtit dessa samlingar till K. Wettensk. Acad:n öfverlämnas. – Hrr Sparrman, Fahlberg och Gröndal hafva på ett betydande sätt sistlidna åren, genom meddelandet af sine Naturalier, riktat K. Academiens Cabinet; den forstnämnde med klädedrägter, Vapen och Naturalier ifrån Söderhafvsöarne och Africa; den sednare med Naturalier ifrån WestIndien och Hr Gröndal med fiskar, Insecter och Snäckor från OstIndien.

Gåfvor till Natural
Cabinettet
jämte
Gifvarnes Namn

ÅR 1739

0 Herr Ahlström sedermera Ahlströmer skänckte en svamp
Clavaria ramosissima cornu copiae referens.

0 Herr von Höpken Baron blef sedan RicksR. [Riksråd] m.m gaf
Fungus lapideus och några små Snäckor, stora som Lins, ifrån
Constantinopel

+ Hr Triewald – Capitain – gaf några Äggstockar af en Rocka
(*Ovaria Rajae*)

0 Hr Bjelcke Grefve och sedan RR.m.m – En Rus – eller
Sumach ( ) växt på norra sidan af en mur

0? Herr Ehrenpreus Riksråd m.n – *Ramus plicatilis Abietis* –
kruka, innehållande Ben – fundne i en Ättehög

+? jämte en brynsten och så kallad Thorsvigge fundne äfven i en
ättebacke.

ÅR 1740.

- + Herr Palmstjerna – Öfverste – guldfisken i spirit:
- + jämte Beskrifning och Ritning – sändt ifrån Köphamn
- +? Hr Anckarcrona – Femfingerfisken (Trigla?) då beskrifven i
Academiens Acter – samt guld och silfverfiskar i Spiritus Vini

ÅR 1741.

- 0 Hr Hohlmetter sände med Hr Ahlström skin af 2:ne Fjällmöss
(Mus Lemmus)
- 0 Hr Cronstedt Stenart hvaraf Phosphorus i Bologne tillredes
(Phosph. Bononiensis)
- 0 Hr Palmstierna – ett St. väf af ett vahnligt pappersarcks
storlek, hopspunnit af Insecter som funnits i Södermanland.

ÅR 1748.

- 0 Hennes Kongl Höghet Drottning Lovisa Ulrica – Ett
ovanligt stort Getingbo – byggt på Drottningh.
- 0 Hr Carleson petrificater af träd från byen Bellgrad 2 mil
nära Constantinopel
- +? Hr Bahr – HofJunckare – förärade Naturalier isynnerhet af
Snäckor
- + hvaröfver Uppsats medföljde
- 0 Hr Uggla – HofJunck: – Samling af Utländske gangbare
mynt jämte förteckning deröfver
- + Hr Bröms? – Amiralit. Capit. – Chinesiskt Wackttorn i
modell af ben,
- +samt 3:ne besynner. trädväxter hvilcka hjälpte af konsten, kunde
anses likna folck och drakar
- +? Hr Löwen Baron – Malmcabinet, samlat af framlidne
presidenten i BergsCollegium.
- +? Hr Klinckowström – Öfverste – Samling af ostindiske
fjärillar.
- +? Hr Bahr – Sjöäpple (Echinus?)
- 0 – Jennings en dufva med tre fötter – förvarad i
Spir: V.
- 0 Hr Piper – Gref – Fin maskväf, tagen på Häggträd.
- 0 – Jennings – artificiell Magnet med apparatus.
- 0? – Klinckowström – Öfv. – Lappske Mineralier, Foglar och
Snackor samt växter.

ÅR 1749.

- 0 Hr Carleson – Gemma [Gemina?], funnen vid Babylon, tecknad med figurer kanhända af Turkiska Dialecter, Chasti eller Ehasti.
- 0 – Sahlberg Maskväf
- 0 – leFebure Fisk som var uppstoppad och antagl höra till Cabeljau el Torsksläktet.
- + – Nordencrantz Svamp om 12 lods vikt, funnen växande i en Trägård här i staden
- +0? – Arfvedsson Sockerrör – Sjöhäst (Syngnath: Pegasus) och en ovanlig Granquist
- + – Boltenhagen...Bo af de Sjömaskar (Teredo navalis?) som förtära fartyg, Pålvircke m.m i vatten.
- 0 – Schützer Qualculus Vesicae om 10 lods vikt, uttagen utur blåsan hos en Präst, som haft den fastvuxen.
- 0 – v Höpken RicksRåd, Baron m.m) Fjärill – Sipinx [sic. =Sphinx] kallad förvarad i Spir. Vini.
- 0?000 – Lagerström...Ritning på Caspiske Dufvor (Sterna Caspia?)
- Måsar – en Fisk Bucca negro – Sjökat (Sepia?) Flundra Yngö? – Musslor – Fisk från Chinesiska Skären – Sjöoxe – ett slags Mannete – Chinesiskt Fnöske – Lapis de Goa
- 0? – Schützer Bezoardsten – Blåsesten utskuren på köpm: Boberg – Sten funnen i Intest: Pleum hos ett fruntimmer som dött deraf.
- +? – Liljeborg Corall funnen på Teneriffa
- 0? – Ehrenpreus baron sände ifrån Stömstad en stor tand af en Wahlross; som dock af Linnaeus sades vara af en Skäl

År 1750

- +? Herr Plomgren Skinnet af en stor Hay
- +? – Netwig SjöCapten – Naturalier ifrån medelhafvet
- +? – Lagerström åtskillige rariteter
- + – Ehrenswärd Major – Sjuryggfisk (*Cyclopterus lumpus*)
ifrån Waxholms Skärgård.
- + – Bauer ovanl Stor Nejonöga (*Gastrobranch: Petromyzon.*)
- 0 – Ahlström fisktand af 1 alns längd; troddes hafva tilhört
en wahlross
- + – Carleson öfverlämnade ifrån FiskeriDirectionen ett
upstoppadt Hayskinn
- + – Klinckowström – Öfverste – Stör (*Accipens: Stur.*)
uppstopp:
- ++?+00 – Lagerström Många Coraller *Stellae marinae* (*Asteria*) –
Membrum genitale och *Ovum Testudinis* – Fisk uppstoppad, ifrån
China – ett stycke af en förstenad krabba – käril, liknande en liten
fyrugn, gordt af *Amianth* eller *Bergläder* – Bezoardsten – Chinesisk
målning af färgadt och sammanflätat papper – ett st välluktande
Chinesiskt träd m: m: NB [*Nota bene*] förmodel är detta en slags
förteckning öfver de i början af detta år nämnde rariteter.
- 0 – Klinckowström – Käftbenen af en obäkelig Fisk fångad
vid Bohus – Det fordrades 10 karlar att lasta dem på åkdonen – NB
[*Nota bene*] Troligen de som nu finnas hos Presid:ten von Carlson på
Mellby och hafva tillhört en Wahlfisk.
- 0 – Stenhagen Citron vuxen inuti en annan.

År 1751.

+? 0? Herr von Höpken RR. m: m. MalmCabinet efter sin afledne Broder Öfversten Bar: v Höpken.

0 – Palmstjerna Bar: Tuppegg? som af Herr Bäck skulle undersökes

0 – Strandberg...Sten om 7 lods vigt, uttagen efter döden utur blåsan hos Öfverjägmäst. Gr. Spens om hvilcken det berättades att han varit utan Gallblåsa.

0 - Gissler 8 st. olika krokar; fundne uti Laxar

0 -Acrel sederm. GeneralDirect. m.m. Olof af – Hönsägg hvaruti fans ett annat stort som ett Dufägg –det yttre och större skalet var för öfrigt tomt.

+000?0 -Klinckowström, Öfverste – Natura. från Brasilien:

Bradypus – en slags Mård – 2:ne underl. Simiae – Fogel till fågring lik en Pappegoja; med sades vara af Örnslägtet Dessutom många Natur- och Konstproducter, hvaröfver förteckning skulle upprättas.

+ -Mennander Biskop – Oxeltanden af den så kallade Asiatiske Elephanten – funnen i en Sandbacke vid Ijo Elf i Finnland. Se Quensels Utkast till Elephantens Natural historia 8:00 , 1804 Tab. 2. fig. 2. [sista meningen ser ut att vara tillskrivet senare, men av Quensel]

+ Kalm sederm. Prof. Botan. i Åbo – Ormar – Ödlor – Groder- Trädvax (af Myrica cerifera) – Socker (af Acer saccharina) – Skalet af en Cancer moluccanus – 2:ne Radjurshorn – Sköldpaddor m.m det mästa ifrån N. America.

+ Ol. af Acrel Gen. Dir. et – Menniskofoster fullgångit framfödt utan hjerna och öfre hufvudskåls benen, dock levande vid födelsen – Annat foster 5 månader gammalt , strypt i moderlifvet af nafvelsträngen - Tvänne flickbarn hopväxte med nedre del af deras kroppar – Alt i Spir. Vini.

0? – Kirckback Berghauptman i Saxen – Tio stuffer af Mineralier ifrån Saxen.

0?+0   Herr Schyttem   Chrystalldruse fullsatt med mörckbruna
Chrystaller, ifrån Degerby i Finnland – Sjuritrogfiskens torckad –
Stycke Blyertz.

År 1752.

- 0   Herr Arfvedsson   Bamburör och Korckträd.
+   - Bonde Gref till Säfstaholm – Balsamerad Menniskotumme
jämte en av många ansedde personer bekräftad skrifte. underrättelse
huru den för 100 år sedan blifvit af en Bonde som rodde öfver en Sjö
midnatstid, afhuggen på båtkanten från ett Sjötroll som ville draga
båten under vattnet.
+?0?   - Klinckowström öfverste – Curiosa Nat:li & Artis
+   Hans Mjst Konungen befalle nådigst att ett Strussägg och
3:ne Perlemorskal som i BergsCollegii Rantekammare förvarades
skulle till K. Wett. Acad:ns Samlingar lämnas.
0   Herr Palmstjerna R. Råd o Baron Ett ansenligt membrum
virile Phocae cujosa [=?] i Spir. Vini. (NB. en torckad Penis Balenae
finnes.)
+?   - Hejke   Gedigen silfverstoff från Kongsberg i Norrge
+0   - Lagerström   fisk Old wife kallad (Balistes maculat:)
petrificater, modeller m.m. jämte Chinesiska Böcker i Nat: histor.

År 1753

- 0   Hr Retzius sedermera Profess. i Lund – polype upphostad af
en sjuk hustru. - Fablen om nedsvälgda ormar o. dyl härleda ifrån
sådana händelser.

År 1754

0? Hr Faggot ÖfverDirect sedan Secret. i Wett. Acad:n – gaf en Sjäväxt Lithophyte, funnen i svenska skären, samt en liten fisk i □□ funnen i Hjelmaren och sändes? af Hr Reuterholm. – Omtalas i Protocol oförbränneligt papper (stenpapper) – Ormstenen som genom fastsugande liksom, vid blödande sår, läker dem, skall vara stekt hjorthorn.

+ - Psilanderhjelm, Bergsråd, gaf en öfvermåttan rar huggtand, 3 alnar lång, af Mamoth djuret; funnen vid floden Oby i Sibirien. Den var aldeles hel utom litet vid spetsen som var afstött. – Troligen den i spiral något vridna fossila tand som tros vara af en Elephant och som ännu finnes i cabinetet. Se Quensels Utkast till Elefantens Nat. historia 8^{oo} 1804

År 1756

Hr Lagerström gaf åtskillige sällsynte saker af Naturens och Konstens alster – Jemför härom, dåvarande Praesidis Hr Gref Gyllenborgs tal om Förfädernes omsorg att hämma yppighet – uti Bihanget dertill skall förteckn finnas.

År 1758

+? Herr Schutze Barnhänder och andra
menniskoben fundne i buken hos en jungfru

+? 0? Hr von Höpken Excellence Baron m.m gaf en hop vackra
naturalier ifrån Surinam.

År 1760

+ Hr Anrep? Lagman - flintsten ? som en slipad yxa
fordom brukad vid offer eller i krig – funnen uti jorden i Nerike

År 1761

Herr Psilanderhjelm Bergsråd – skänckte hele sin dyrbara
Mineralsamling – då det största i Sverge. Academin lät öfver honom
slå en Medaille.

År 1762

+ Hr Edenström Hofrätts advocat - Konststycke af flera
inom hvarandra utsvarvade Elphenbens klot

År 1763

+? Hr Montin Provinc. Medic. i Halland – falcioala?
intestinalis? Samt skräpsaker af insecter hvilcka lefvande gådt ifrån en
menniska

År 1764

0 Hr Palmstierna Excell. RR. Bar. m.m. – Svart Hare

0   Tuwen Demonstr: - 2ne lådor med namngifne Insecter –
hvilcka af k. Acad ersattes? med 300 Dkmt.

År 1765

0   Hr Granstedt   hade förskrifvit 5 stycken fournia
luner? från Holland och dessa inlöstes af Kg Acad[emien]

År 1766

+   Hr Bergiu[s?] Archiat – fin Barck lik ? Trädbarcken var
ifrån Jamaica

År 1767

Vacker svensk insectsamling, uppställd i ett prydeskåp. förärades af
en Okänd.

År 1768

+   Hr Osbeck Hofpred. o K.herde i Karlstad. – Ritningar på
fjärillar och larver af Lindgren, handritade

År 1769

+?   Hr Wrangel Öfverhofpred Prost. o Rector – Bo af en
konungsfogel ifrån Philadelphia.

0   Laxmann präst i Sibirien – Hirundo dauurica?

+?   Fries Biskop i Norge – Stoppade eller torckade fiskar,
sjökräk och andre Natura[lier]

År 1770

0?   Hr Hagström Prov.[insial] Med.[ici] i Östgöt[land] insände
flera stora Carabi? som komit utur örat på en husfru i Östergötland

0 Hr Nordwall Studerande – en hop stoppade och väl förvarade foglar, ifrån Westerbotten.

År 1771

+? 0? Hr Berch Naturalier och i synnerhet stenarter
ifrån Neapel

+? Duc de Rochefoucault – en låda med Mineraler och fossila
Snäckor

+ 0 Hr Bergenstjerna Directeur – Stort Sköldpaddpaddskal med
squelette af djuret, samt en Chinesisk fisk.

+? Stor Corall från Bohus Skären

+ 0 Strandberg En i Buxbom skuren
döds-kalle och ett med konst giordt Öga

+?0? Fries Biskop i Norge – Stor uppstoppad fisk och en torkad
Sepia

0 Schutzeroerantz Archiater ett med konsten
eftergiordt Öra

År 1772

+ Herr Sandell Perlemussla innehållande
ächta pärlor. – Omtaltes Chinesernes sätt att med insläppte snäckbitar
i lefvande musslor, efter några år återfå dem som ächta pärlor.

0 Hr Sjöborg Major. En vacker incrufferad? sten funnen i
kräfvän hos en Tuppa.

0? Herr von Born några rara Mineralier

År 1773

0 Hr Corvin Lieutenant – Fungus Melesenni? som han fadt af Stormäst. på Maltha – ansågs som ett Rarissiimum Naturale och skulle väl förvaras utom några stycken deraf som till försök mot haemorrhagier [hemorojder?) utdelades

+ Lagerström Fogelbo ifrån Ostindien; hänger på en gren – fogelar ad liten? (formodis oriolus??)

0? 0 Laxman (präst i Sibirien) någre Mineralstuffer med förteckning deröfver

År 1775

0 Herr Torben Prof. Ett stycke metallcomposition förmodel.[eligen] af Koppar m.m. funnit i jorden i Liffland? troddes hafva tillhört något sehltyg?

År 1776

0 Hr Sahlstedt Urgammal Runstaf

0 -Bladh supercargue [superkargör] – uppviste profver af alla slag materier till Chinesiskt Porcellain

År 1777

+ Herr Odhelius Med. Dr Assesor – Citron innehållande en annan inom sig liksom omvänd med det gula af skalit inåt vändt.

+ Thunberg Prof. Ridd. – Stor Bezoarsten funnen i en häst på Japan

År 1778

+ Fru Hofmarskalckinnan Friherrinan de Geer född Ribbing
skänckte alla sin afledne Mans Bar: Charles de Geers samlingar;
neml[igen] Ormar Fiskar Snäckor Ödler, Grodor, Insecter m.m utan
förteckn[ing]

+ Hr Scheester? Grefve RicksR. 6 stycken lådor
med glas, inom hvilcka förvarades Örter, Insecter,
0 artificiella blommor, heltorckade foglar m.m.
0 jämte hvit Dufva i en ask.

År 1779

+ Hr Sparrman Prof. Assesor? – Hufvudet uppstoppadt och
hornen af Bo? Casfer? samt anthilop Pygarga? ifrån Africa

År 1780

+? Herr Lange Chirurg på Ostind. Skeppet Gustaf – Foetus af
en Hottentotte - tetrodon? och någre små Ödlor, alt i Spir. Vini.

+ - Thunberg profes.o. Ridd. W.O. – Cranium af Jus
Babyrusta? samt ett Sjönöt (trol.foetus hypopotami)
+ nun? ?

+ Enckefru Friherrin. De Geer - Afledne Herr
Hofmarskalckens Bröstdbild i Gips Modellerad af Hr Sergell – jämte
pedestal dertill.

+ Hr v. Höpken RR. m.m. Linnés Medaillon i Gips
modellerad af Hr Prof. Sergell

+ Lundmarck – Med.Dr – Herbarium orium? lappsonicum
och vid pass 30 stycken stoppade foglar.

+ Faxe Med. Dr Asess. I C. Crona? [möjl. Karlskrona] –
Vanskapat monstreust? Hjorthorn

År 1781

0 Hr Pether/Suther? – Hofgraveur – Ett Cederskåp fullsatt med präktiga Fjärillar; köpt ifrån Surinam för 20 Duc.

+? Gadd Finska Mineralier,
0 hvaröfver förteckning foljde

+ Kongl. Colleg: Medicum – Ett ovanligt långt horn af Rhinoceron unicornu.

År 1782

+ Hr Mart. Staaf Oecon. Directeur – En Materia Medica Linensis och ett dertill inrättadt Skåp med dosor af tulanigo? – samlad och hemförd af nuvarande Krigsrådet Maule?; som varit i China och der köpt detta chinesiska apotek för 12 O Präshar?

År 1783

+ Hr Wrangel Öfverhofpred. K herde i Sahlberga - (1) Fredspipan kalumet hvarmed Indianske Höfdingarne till bevis af vänskap vid fredafslutande röka. (2) Yxa som nyttjas i krig – (3) Patrontaska? – (4) Fyra par Skor – (5) En konungs krona eller mössa af svarta fogelfjädrar Alt detta var ifrån Norra Americas Indianer och öfverlemnades jämte beskrifning af Hr Excell. Gref Bielcke
mit

År 1784

0 Hr Burtz – Capitain – Ourang Gutang (ansimia longermana? som af mahl nästan förtärd)

+ och Corgon.antipather spiralis? från China

+ Liljestråle Justitie Cantzler – Takskiffer prof från Dahlsland

0 Clausen i Köpenhamn – Trädlik musla som vid ett vulkaniskt utbrott på Island, nedfallit ifrån luften 1783 – Prof. Bergman undersökte det och fann det vara en förglasad lava

- + Sparrman – Prof. – Liten hvit råtta honom skänckt af en fröken
- 0 v. Carlson President Com. N. Ord. m.m. – någre arter af Råttslägtet – svart Hare – Hermelin –
- + Igelkott erenacus europ.?
- +? Hellman – Bibliothecarie – Jordart lik – järnockra ifrån Halland – Stenartad Bezoard.
- + Sparrman prof. – Mus pumilio? från södra Africa
- 0 Sam. Ödman – Prof. i Ups. – En falckart, otillräckel. känd i Sverige.

År 1785

- +? Hr Bjelcke – Gr. Och R.Råd – 150 stuffer i synnerhet Svenske och förut i Cabinettet felande Stenarter.
- + Jon Dryander – Bibliotechar. i London – herbarium orium? i 2ne Skåp innehållande vid pass 4500 Spec. Örter, jämte Catalog deröfver; snäckor och Coraller uti ett mindre Skåp och några Djur hufvudskålar – alt samlat och förut tilhörigt hans afledne Morbroder Hr L. Montin M.Dr o Asses. i Halmstad.

0? Hr Gust. Bergh Samling af diverse Stenar och petrificater ifrån America.

År 1786

+? Hr Bjelcke Gr. Ridd. – ansenlig samling af Naturalier, samlade och hitsände af Dr Fahlberg uti Westindien

+ And. Arfvedson kostbar saml. af de i China brukade Musicaliske instrumenter, jämte en Chinesisk målning som föreställer deras bruk i processioner och Concerter.

+ Cl. Fr. Hornstedt Med. Dr Uppstoppade Rhinoceron
Noshörningskalf (foetus), jämte en låda med konst i Japan eftergorde
Insecter.

0? Cl. Joh. Hagström 8 stycken Chinesiska Fiskar i Spir.
Vini

+ -Bergius – Apothek. i Uddevalla – Stoppad stor Diodon
Mola? tagen vid Uddevalla.

År 1787

+ Hr Ad. Modeén Secret. i Gastr.? Sällsk. – 190 stycken
Maskkräk (Vernus?) uti 130 glas med Spir: V. hvartill K. Wett:
Academ. forskutet kostnaden till Spirit. och Glas.

+? Hansson Åtskillige i Spir. Vini förvarade Djur,
fiskar och Insecter t. ex. några Brodypi – Electriske Ålen –
Scolopendre? Förmodelig. var allt ifrån Westind: emedan gifvaren
hade varit på St. Edsbacke.

0 Hr Werling en lefvande Hillersette stela
butorius?

+ Johan Collin Hof apothek. i Stokh. Skulderbladet af en
Wahlfisk

År 1788

+ Hr Ad. Modeén Secret. 80 Species djur och
stenväxter, uppställde på små fotställningar; jämte en saml. utifrån
riket komne Maskar.

0 Fru Aminoff född Hisinger – flygande Ekorre (lat)

+0 Hr Hartz – Secreter – åtskillige Ormar och Amfibier

År 1789

Hr Gust. Von Carlson – President Comend. N. Ord. – Testamente af d. 18 fedr, hvarigenom dess ojämförligt stora FoghelCabinet, då innehållande omkring 700 stora foglar, tillfaller efter Hr Presidentens död Kgl. Acad.

+ Sam. Fahlberg – Directeur – Asses. etc. på St. Barthelemy – Snäckor – Djurväxter – Kräfter m.m. ifrån St. Barthelemy, 0 jämte Bomulls tillverckningar – Modell till Sockerquarn m.m.

+ Bilend? – Stads Camererare – Stort räknebräde, efter Chinesernas sätt, stäldt/såldt? efter Daler Koprmts räkning

0 -Collin – Prost i Philadelphia – Åtskillige frön af vilda americanska träd.

+ - Joh. Julin – Apothek. Uleaborg – En fisk i Spir. Vin. kallad Cypris Maleficus? ; men befunnes vara Cypris. Auralus.?

0? Hr Sam. Liljeblad Med. Dr Adj. Dec. – 46 stycken sällsynta svenska växter.

År 1790

+ Hans Kongl. Höghet Hertig Carl af Sodermanland – Squeletter af växter – örter – blad etc uti 4 tunna Volumer. – Gautiers och Mertrud Observatum?, ? Hermaproditer i 3 taflor in folio; (2 målade i Oljefärg.

0 Hr Gust. Von Carlson President m.m. Uppstoppade svenske Djur : Bäfver – Utter – Mård – ± Ekorre Hermelin – jämte en besynnerlig granquist

+ Herr Åkerblad – Commisiones Secret: - Gopfisk? Mummie uti trälåda

+?   Bladh Pet. Joh.   Mus ampebicus leus? – samt skinnet af en Snömus (lat?)

0   Törnsten brokigt ekorrskinn från Norrland.

+?   Euphrasén? – Med Dr- Torckade Örter, samlade af honom sjelf på St. Barthelemy.

År 1791

Hr Sam. Fahlberg ÖfvDir. m.m. har ifrån Gustavia på St Barthelemy hemsändt och

+0 skänckt en stor samling af kostbare foglar, fiskar, amphibier
0– Snäckor, Coraller, Insecter och Kräftor, samt Sten och Jordarter jämte profbitar, af alla på + Ön varande Trädslag med beskrifning –
0 jämväl åtskill. Konstproducter.

0   Collin Prost i Philad. – Frön till Americ. träd; ett af dessa voro frö till Franklinia – ett fh Lönnsöcker

+   Herr Thom. Mifflin? – General och Gouvern: i Philad: sand och stycke af ett Refben, som tros hafva tillhört ett okänt så kalladt MammouthDjur, hvars ben finnas fossila i N. America.

0   Hr Peale i Amer: - Låda med rar stoppade foglar ifrån Carolina.

0   Dubb Pehr – Amiralit. Medici – Salmiach, tillverckat af trangrums? vid Götheborg

+   Laxman Präst i Siber. – Saltsten ifrån saltberget vid Kempendei floden, 120 werst från Wilwi i Sibirien; jämte Granater, fundne vid utloppet af Achlarayda? floden, uti en Kalckart som blifvit uppsatt på en Basaltklippa.

År 1792

+?   Hr Sam. Fahlberg Med. Dr etc. – Profstycken af Cinchona Caribea? och uppå ny ? från St. Barth.

0? B. Reinh: Geyer – Öfver Direct. – Mineralstuff från Nederängen i Stockh. Län, Lunda o. Widbo socknar. Hvarest finnes mäst: gångar? af fälspat, glimer o prismat. skordchrystall?

+ Ad. Modeér K. Secret – Stort stycke ? Elphenben, från dalen Arni i Ital[ien]? – jämte en schtyclethe? ifrån Verona.

0 - Joh. Henr. Lidén i Norrkpg – små petrificater från Örberga backe, 30 alnar öfver Weterens vaten horizont.

+ Renhorn – Borgmäst. i Torneå? – Ett par ovahnligt stora Renhorn.

+ Ol. af Acrel – Gener. Direct. Ridd. etc – Samling af Blåsestenar (Catculi vefica humani?) – jämte låda till deras förvar.

År 1793

0 Herrar Collin och Peale i Philadelphia sände till Kgl. Acad. 8 stycken rara stoppade foglar för Musei Carlsoniani? räkning.

+ Hr Säfström i Halmstad flygande ödla – (lacorta l. Draco volani?) samt en holothuria? i S[piritus vini]

0 Carl N. Hellenius Prof. i Åbo – Stoppad killing aflad af en Råget som parat sig med en Gumse.

+ Euphrasén Med. Cand. – Cadus Lubb? Stoppad – Svensk fisk

År 1794

+ Hans Kgl Höghet Hertig Carl Regenten, tacktes nådigst låta ifrån Kgl Bibliotheque nedsända en samling af Naturalier som Hr Hornstedt hemfört ifrån Ost Indien - Denna dyrbara Gåfva innefattade åtskillige Djur dels stoppade, dels i Spir. Vini., Chinesiska Klädedräkter och Böcker – torckade Japsonska Örter, Snäckor m.m.

0 Hr Norberg – Bergs Råd – har hemsändt ifrån Sibirien under sitt vistande der, åtskill. trädslags frön,
0 torckade växter, Sobelskin m.m.

0? Laxman Präst i Sibir. – Prismatisk skörd? christall från ett berg vid floden Willwi i Sibirien .

+ J.Juhlin Apoth. i Uleåb. – Serus? Volans. –

0 Ad. Modeér Secret. – Flera stycken råbernsten och ett slipadt stycke som inneslöt en spindel; alla fundne vid Ön Rügen.-

År 1795

+ Herr Lebeck ifr Ceylon; nu i Batavia – Dolck med slida, samt sax – incrufferade? med silfver. Och saxen med guld – jämte en Bok af palmblad med tillhörande griffel hvarmed skriften göres; innehållande sedespråk

0 -J Lindwall M. Dr i C?hamn [Karlshamn?] – Stoppad Uria Crylle?

0? -Pallas Profes. i Petersb. – Torckade växter ifrån Taurien?

År 1797

+ Hr Rathensparre Commendant Stoppad Störlette.

0 -Pfeiffer – Asses. D. Joh - Stoppad Markatta

+ Blom Asses. Med. Dr i ? – Art af Råttslägtet uppstoppad (Seurus shriatus?)

+ Fahlberg OfvDir. Modell till Westindiske Wildarnes
kojor ett hus samt båtar, husgeråd m.m.

År 1799

+ Hr Sparrman – Med Dr Aasses. o Profes. – en liten samling förut felande Insecter – åtskill. torckade utländske fiskar – Någre Amphibier o. Fiskar i Spir. V. Jämte en kostbar samling af curiosa ifrån Söderhafvsöarna och Africa. Jämför Catalogerne.

Hr G. Fr. Gröndal – Lifmedic.hos Hert. Fredr. – kräfter 15 spec. – Mus Capersei?

-? Quensel – Med Dr – Lopheus Piscaterus? el. HafsDjävulen stoppad och fångad i Båstad i Skåne – åtskillige förut felande Insecter.

- Hägerblom – Notarius – Viverra Putorus? el. Hiller? djurch skin och Lepus curriculum albus? Stoppad samt några Snäckor en stor Chorall {J ? och är förstörd 1804}

? Shönherr – Fabriceur? – besynnerl. Piska 6 al. lång af Buffelhudsremmar, nyttjad af hottentotterne vid ? – jämte en liten fisk (Blennus?) och Balister ganska liten ifrån Westindien.

Liljehorn – Major – Ett par kronhjorthorn

-Sam. Fahlberg – några obetydel. Saker i Spirit. Vini t. ex. larven till en benbyx? – Scolopendra – skinnet endast till Qymnöt. electricus? – inconiplet?

-Lr. Acharius Med.Dr Prov.Med. i Wadstena – Polype upphostad af en sjuk husfru, som hade angina?

-Ström – Öfverjägmäst: - några stoppade svenske fiskar

År 1800

Hr Joh. Lr. Collnér Med Dr Stads? phys. i Gborg – Cranium af Bsittae. Macao? – Balister ingens – Scember e Java Amphibier, Ormar, Ödlor, Sköldpaddor – en Utterunge fruckter I Spirit.Vini –

Tobakspipa af en egen form hvarmed Mesttobak? doppad i Opiisaft?
rökas och gjer rus – Dolck i zickzac? form med slida – Ett par
trädtofler som fasthållas under fotbladet med 2ne tår som omfatta en
knapp; alt ifrån Java

Herr G. Fr. Gröndal – Med. Dr. Lifmed. – Chinesiska fiskar
vid pass 20 spec. och ? någre nya – Se Catalog. Fruchter t. ex. Geton
chenensi? – aulica? – Garcud. Speciolus imperialis?, longyses? –
Destile grifeus?, [samt ytterligare en hop latinska namn som jag inte
kan tyda. Min anm]

Hr Hans Gabr. Wachtmeister – Grefve Secreter i RiksRåd?
– Spjutet af Menodon moncleros? Till hälften afsågat – Hornen af en
Dofhjort (Cerveus Dana?)

? Quensel – M.Dr. – Anartucus Lupus? Hafskatt el.
Hafsmus ångad vid Bohus skären – Svärdet af Kepsias gladius? med
käkarne – Squelus falciatus? heltorckad – Indiske fruckter torckade –
Perdius? Funnen emellan perifonetum? och bukmusclarne hos en
Simia medus?, som legat i Spir.V-

- Sam. af Ugglas Gref. f.d Öfverståthållare m.m. – krona
eller mössa af fogelfjädrar och Insecters skalvingar – säges vara ifrån
Bengalen och hafva tillhört en Hofding; men fjädrarna äro en del af
Tantalus ruber? och Insectvingarna af Buprott gigantea? och breon.
longianus? Hvilcka äro Amerikanske.-

Gust. V. Carlson – Presid. G.N.Ord. m.m. – 2ne sablar af
träd; den ena armerad med hajtänder; en båge utan snöre – pil eller
kastspjut, helt kort? af träd med hullingar – trenne skålar och skedar af
sköldpaddskal – altsamman ifrån Peillu? (beleus) öarne. – En
besynnerlig hopvriden växt L. profus tabacum?; stycken af denna
hopvridning lucktade brände, som tobak och røjde? intet animaliskt,
funnen i magen på en ko i Sodermanland - par år förrän koen
slacktades, syntes endast ena sidan småningom långsamt tillväxande
och mera utstående är andra sidan af buken. – En Delfimask?
(echinorynchus?) funnen i gallan hos en gris, som deraf aldrig syntes
besvärad; men dog hastigt.

Hr A. Sparrman Profes. m.m. En 5 alnar lång orm från Senegal – Skinnet var flått till anus; vid skinnets ytterliggare affläående fans en penis duplex hamulum l. unguem falconis l. [Här följde ytterligare fyra rader text på latin som jag inte lyckats tyda. Min anm] – Ormen är nu stoppad – förmodel. nytt spec: tros vara samma art som ? hos Gouverneuren i Senegal och af hvilcken Chevailler de Boufflon fick ett skin med sig till Frankrike. De invärtes fundne delarna förvaras i spir: - Dessutom har Prof. Sparm. gifvit scorpana nov. spec. från Söderhft – Acanthurus velifer? torckad – Balistes kleinis? torckad.

Åkerbladh Commensiones Secret. – Ett stycke terra figilata vera ex Egypto litteris arabicus ?

- Joh. Lund Med. Cand. O. Chirurg i Ostind.

Comp.tjenstresende? – pummata? ifrån Madagaskar – stycke lava och en oredig stor Quarti Chrystall från Isle de Bourbon – crocodils (el kajmans) ägg ifrån Brasilien – Tetrodon hespidus? uppstoppad – metkrok med lina och foder ifrån Madagaskar – Spadix el. fröredningen af en Palme (Calamus hos Linné) innehållande florus andeggri? Större och mindre samt mognade fruckter (strobili?) samt blomhölserna?; hela Spadix? och? nära 3 alnar hög tagen af Her Chapellier som reste for National Inshtutets? räkning och var på Madagaskar omkring år 1797. – Äfven skänckte Hr Lund Direcus barlata el. serripalpus? ifrån Finland.

Hr Klageman? Provisor på apothek – En Ödla med klufven el. saxlik stjärt och en orm samt några Snäckor ifrån Westindien.

Hr Karl Ehrenbert von Moll? – Freyherr in Salzburg - 2ne Mineralier kallade Madrepori? lik en madrepora af bituminensa? delar impregnerad och siderit en gråacktig stenart (järnhaltig?) med grönacktiga små chrystaller på en sida – Se auctor Jahbuch. L. Berg u: Kättenstunde?

Hr Billberg Gust. Joh Landscamrer – vid pass 40 spec. felande Insecter – Ödla från Indien – Sällsynt svensk orm

-Joh. Juhlin – Apothek. – Phrygan: phalenoides? – Lept interrogationis? – Cobitus barbatula?- garhobbranch. Branchialis?

- Hr G. Paykull – Cancellie Råd – Centriscus Scolopare labrus? - Squalus –

Fick andra fiskar för dessa i utbyte.

År 1801

Herr Er. A? Herbst – Capitain – Americansk crocodil vid pass 2 alnar lång – tagen vid Charlestown i en liten ström upp uti skogen.

Hans Mjst Konungen G.sv A. Behagade nådigst genom dess ståthållare på Drottningholms slott Hr Baron Cl. Rhålamb (hvars order derom äro lackerade A. 6 juni 1801) tillkännagifva sitt nådiga bifall att samlingarna i Naturalhistorien, hvilcka förvarades på Drottningh.

Mätte till Dess Wettensk. Academie ofverlämnas

En så lydande P.Ma lämnades åt Hr Bar: Rålamb:

De samlingar i Nat.hist., hvilcka finnas på Drottningh. Lida af brist på tillsyn, förminskas af åtskilliga orsaker och uppfylla icke sitt ändamål – alt detta torde bäst kunna förekommas om Kgl Mjst i nåder täcktes öfverlämna dem åt sin Wett. Acad. – Dennes belägenhet i Rikets hufvudstad, dit största delen Utländske och Svenske Resande årligen ankomma; dess instiftande af von Linné, Nat.historiens störste lärare och andhe, dess förvärvade anseende igenom skrifter i Nat:hist, synas billiga såväl resandes väntan att ibland Academiens samlingar finna ett stort Naturalcabinet, som K. Acad. egen önskan att se dess nuvarande förökad. – Drottningholms samlingarne med K. Acad förenade, skulle utgöra ett Cabinett hedrande Linnés fädernesland. ?
d. 25 Maj 1801. ?

Sedan Hr. Bar. Rålamb uppvisat for H. Mjst Kgn ofvannämnda Promemoria, aflämnade han följande order: Kgl Mjst har lämnat sitt nådiga tillstånd , at de vid Drottningh. befintel. Samlingar i Nat.hist

må till Wetenskaps Acad. Öfverlämnas, hvilcket vederbörande till
efterrättelse länder ? d. 6 Juni 1801 Claes Rålamb.

I anledning häraf, aflade kgl. Acad., anförd af Hr StatsSecret.
Rosenblad i Presidi frånvaro, hos K. Mjst sin underdåniga tacksägelse
d. 16 juni och den 17 samt 20 derpåföljande afhämtades sjövägen alla
Natural. i Spir:Vini och de större saker som då kunde bortföras.
Snäcksaml. och Insect.saml kunde icke då genast hämtas emedan
dessa förvarades i et dertill inredt rum i Slottet, hvilcket rum hade
genom bortflyttningen af dessa saker blifvit så derangerat att Ståthål.
ej vågade tillåta afhämtning nu genast. Den dyrbara tillökn, som Acad
? härigenom vunnit ses bäst af Catalogen hvaräst det finnes
antecknad alt som kommit ifrån Drottningh. Det bör anmärckas att K.
Wett. Acad. af dubletterna meddelat åt Upsala Lunds och Åbos
Academier.

Nb [nota bene] Snäck, Insect. Örter, Mineral. saml gaf K. A? par år
efteråt til Upsala.

Hr C. Gust. Osbeck Chir. Mag ; fältskär i Ostind. Comppts
tjenst – Chinesiska Insecter i 30 stycken lådor, mäst fjärillar; några
Insecter från Cap. b? och Philippinske öarne – En matta eller fin
väfnad af papper samt en så kallad väfstol? ifrån ön Solo – Dolck fr.
Java – Någre foglar eller rättare fogelskin. – Åtskillige Snäckor –
Några frön och Rötter ifrån Indien och Cap. afsändes till Prof. O Ridd
Thunberg for at i dervarande drifthus sås och planteras. Amphibier
och fiskar funnes äfven i dessa saml. och en något stor fisk, som nu är
stoppad och af okänt genus om ej en Coryphena? förtjänar att
nämnas. Alla dessa saml. hade likväl icke allt det värde hvarmed de
blefvo annonserade. Och efter hvilcken annonce och den derpå
grundade förmodan Hr Osbeck fick såsom ett slags utbyte för sine
saml, fältskärsyssl. i Wadstena med 200 Rd lön och två rum ved etc.

Hr Gadd, Lieuten. vid Amiral. och Capten i OstindCpg
tjenst, har hemfört Paradisea Regia som han fått af Hr Lebeck i
Batavia och hvilcken sagt sig hafva fått den ifrån Madeira; dessutom
en vacker och förmodel. ny art Dufva skuten såsom ? på Skeppet
under segling i Chines. hafvet. På Hr Dr. Dubbs begäran anföres Hr
Gadd såsom Gifvare af dessa foglar; men egentel. har Acad. Hr Dubb

at tacka för dem; han har äfven gifvit ett horn 37 tum långt af
Pasanbocken? El. Antilope Oryx?.

Hr Jac. Julin , Studerande. Någre Lappske och Finnske
Insecter och Örter t. ex Pap.Gefion? – Phryg. Phalerid? – Cypriped.
Bulbos. Andromeda calyenl.? etc - En gammal båge med pil och
spännbälte som finnarne brukat at dermed skuta Ekorrar.

Madlle[Mademoiselle?] Albertina Julin – En Brudmössa
ifrån Poalonga i Uleåborgs Län –
0 Fringilla montfring?. och Fring. Lapponica?

Hr J.Er. Grape; kyrckoherde. Canis Lagopusvar. Coerul.?
(af mal mycket skadad 1805.) – Någre fogelskin och skin af salmo
alpsinus? Insecter och litet örter, samt Rana och Lacerta aquatica ifrån
Enontekis? i Lappmkn.

Quensels Donationsbok 1739-1806

Teckenförklaringar

? (i omedelbar anslutning till ett ord eller namn) - anger min osäkerhet betr. stavning och/eller betydelse

? (fristående) - markerar att ett ord/namn utelämnats (lyckades ej tyda)

[ ] - innehåller mina egna anmärkningar och/eller förtydliganden

Under perioden 1739- 1797 förekommer i marginalen och i anslutning till till beskrivna naturalier följande markeringar: +, 0, +?, 0? samt vid några enstaka tillfällen även 0 och ±

Tecknen och deras sannolika betydelser:

Naturalier

0	- saknas
+	- finns
0?/+?	- förekomst osäker
<u>0</u> / <u>±</u>	- Ingen aning!